

Grundskolenämnden 2021-06-16

Nämndinitiativ: Närhetsbestämmelser mellan skola och bostadsadress

Det fria skolvalet är en av Sveriges största frihetsreformer och ger vårdnadshavare och elever rätten att själva får välja sin skola. Med rätt förutsättningar och information kan elever och vårdnadshavare göra kloka val. På så sätt är det fria skolvalet ett viktigt verktyg för att säkerställa alla individers rätt till fria val samtidigt som det är ett viktigt verktyg för att minska skolsegregation och utanförskap.

Sedan 2018 har Malmö stad ett aktivt skolval som har ersatt de tidigare upptagningsområdena. Även om en övervägande majoritet av stadens vårdnadshavare deltar i skolvalet och även får sitt förstahandsval tillgodosett, så har skolvalet i Malmö stött på kritik genom åren. Mycket av kritiken har handlat om fall där elever blir placerade långt ifrån sin bostadsadress. Något som i sin tur skapar ett missnöje bland många vårdnadshavare eftersom gör det svårt att få vardagen att gå ihop. Därför är det naturligt att staden ständigt utvecklar och reviderar antagningsprinciperna för skolplacering i syfte att bättre möta de förväntningar som finns hos elever och vårdnadshavare.

En grundprincip enligt skollagen är att varje elev har rätt till en skola nära hemmet. En viktig aspekt är att därför att principen om relativ närhet alltid måste kombineras med att varje elev, vars vårdnadshavare så önskar, erbjuds en plats i en kommunal skola nära hemmet. Flera kommuner i Sverige, däribland Stockholms stad och Göteborgs stad har beslutat om ett antal närhetsbestämmelser mellan skola och bostadsadress.

Stockholm har följande regler:

1. förskoleklass och årskurs 1–3 som cirka **två kilometers** avstånd till skolan
2. årskurs 4–6 som cirka **tre kilometers** avstånd
3. årskurs 7–9 som cirka **fyra kilometers** avstånd.

Göteborg har följande regler:

Elever som ska börja skolan eller byta skolenhet har rätt till en plats inom:

1. Årskurs F-3, max 2000 meter (2 kilometer)
2. Årskurs 4–6, max 4000 meter (4 kilometer)
3. Årskurs 7–9, max 6000 meter (6 kilometer)

Vid sidan av dessa närhetsbestämmelser har Göteborgs stad även förstärkt närhetsprincipen genom att elever ska ha rätt att få en placering på någon av de närmsta skolenheterna. Det gäller om det finns många skolenheter som ligger inom 2, 4 eller 6 kilometer från hemmet. För F-6 är det en plats på någon av de fyra närmsta skolenheterna, för årskurs 7–9 är det någon av de fem närmsta skolenheterna. För de vårdnadshavare som inte väljer en skola så får barnet plats på någon av de fyra eller fem skolenheterna som ligger närmast hemmet. Värt att notera är att Stockholm stad använder sig av närhetsbestämmelser som bygger på ett avstånd om cirka, medan Göteborg använder sig av ett absolut maxavstånd mellan skola och bostadsadress. Både Stockholm och Göteborg beräknar avståndet mellan skola och bostadsadress baseras på skolväg (gång- och cykelväg) och inte fågelväg. För de vårdnadshavare som söker skolplats utanför dessa närhetsbestämmelser får givetvis sina önskemål tillgodosedda om det är möjligt.

Efter att ha gått igenom Malmö stads riktlinjer för skolplacering så finns det inte några avståndsbestämmelser angivna. Vilket i sig är problematiskt och möjligen en grogrund till mycket av den kritik som har kommit från stadens medborgare under senare år. Med ovanstående bakgrund föreligger det ett behov av att Malmö stad reviderar sina riktlinjer för skolplacering så att dessa innehåller närhetsbestämmelser likt Stockholm och Göteborg.

Med anledning av ovanstående så föreslår jag grundskolenämnden besluta:

att ge grundskoleförvaltningen i uppdrag att ta fram förslag på reviderade riktlinjer för skolplacering där principen om relativ närhet kompletteras med närhetsbestämmelser, i syfte att varje elev, vars vårdnadshavare så önskar, erbjuds en plats i en kommunal skola nära hemmet

att ge grundskolenämnden i uppdrag att ta fram förslag på reviderade riktlinjer för skolplacering, där närhetsprincipen förstärks genom att varje elev ges rätt till skolplacering på någon av de närmsta skolenheterna enligt Göteborgs stads regelverk

att ge grundskoleförvaltningen i uppdrag att säkerställa att avstånd mellan skola och bostadsadress alltid bestämts utifrån skolväg

John Eklöf (M)
2021-06-03